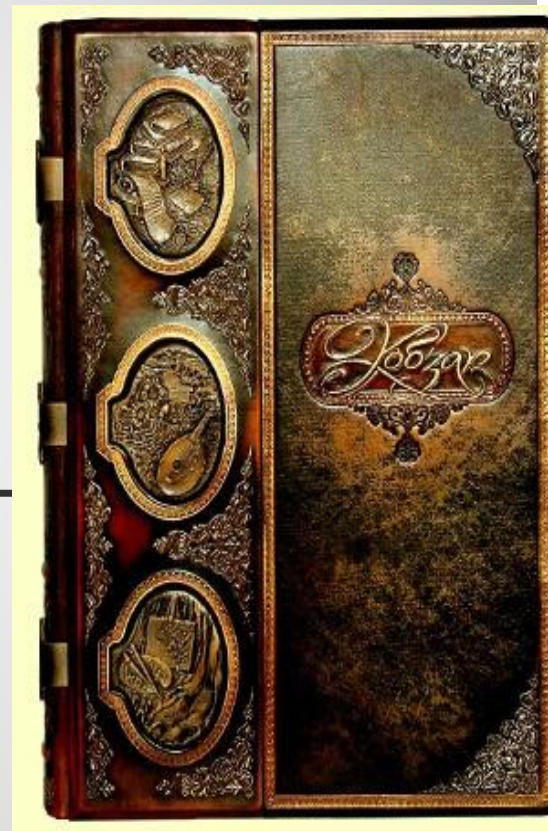

Доля жінки у творчості Т.Г Шевченка

Від перших до останніх сторінок “Кобзаря”,

який починається
поемою “Причинна” і аж
до останніх сторінок,
писаних слабкою рукою
поета на порозі вічності, –
невпинні **роздуми про**
роль жінки в людському
суспільстві.

**Дивосвіт шевченкових образів –
безмежний,**
але найбільше хвилюють долі
обездолених дівчат — із поем
«Причинна», «Катерина»,
«Тополя», наймички Ганни, Мар'яни-
черниці...

Для Т.Г. Шевченка жіноча недоля була згустком болю, що запікся в його серці.

- Хлопчик-кріпак не бачив біля себе взірця жіночого щастя.
- Кріпацька неволя - це доля рідної матері, яку передчасно **у могилу нужда та праця положила** "

Жорстоко повелася доля і з сестрами
поета: «Сестри! Горе вам, мої голубки молодії,
Для кого в світі живете? Ви в наймах виросли
чужії,
У наймах, сестри, й умрете!»

Оксана - перше кохання Шевченка,

що «... утирала мої сльози...», її
теж чекала **страшна роль жінки
кріпачки**, що не належить ні
своєму чоловікові, ні дітям, ні,
власне, сама собі. Вона —
товар, і цим все сказано!

Так чи могла бути щасливою
жінка за **страшних умов
кріпаччини?**

Страждання жінок

Т.Г. Шевченко гнівно виступав проти жіночого безправ'я. Він ніби зібрав воєдино у своєму зболеному серці страждання поневолених жінок усіх епох і схвицьовано р світові.

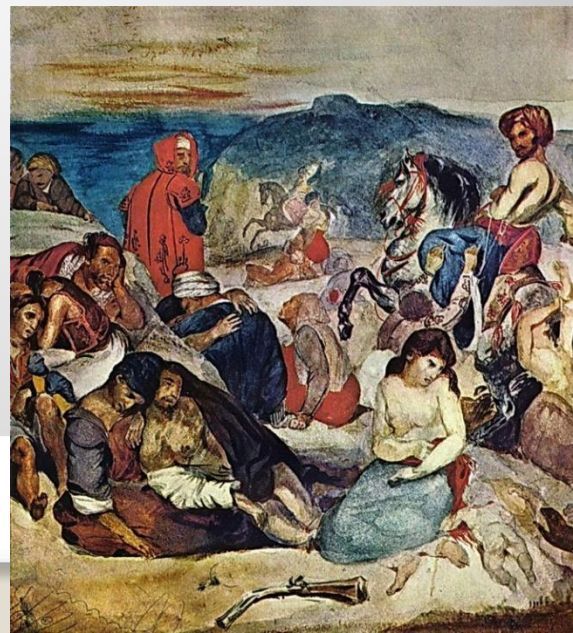

Оборонець жінок

“Не знаю в літературі всесвітній поета, котрий би так витривало, так гаряче і з ціллю свідомою промовляв в обороні жінок, в обороні їх права на повне, чисте людське життя, котрий би таким могучим словом бичував усе те, що в’яже, деморалізує і тисне жінчину”, – влучно зазначив Іван Франко

Завдяки особливій чутливості Шевченкової Музи, йому вдалося зареєструвати, глибоко проаналізувати і запропонувати варіанти розв'язання одного з **найболючіших питань** тогочасного (та й нинішнього) життя – **жіночого питання.**

Жіноче питання

Тиск на жінок

Творча особистість Т.Г.Шевченка формувалася в епоху, коли жінка перебувала під **подвійним тиском**: з боку **родинних традицій, громадських звичаїв, економічних умов, правових нормативів, церковної моралі, влади монархічної держави.**

Самоствердження жінки

Навіть для представниць пануючих верств громадянське і особистісне самоствердження було **справжнім подвигом**, то для покріпаченої селянки заявити свої **права на власну долю** було майже **нездійсненною мрією**.

Розвиток жіночої теми

Знову й знову в своїх творах штурмував Шевченко жіночу тему, моделюючи варіанти її розвитку то у великих епічних полотнах (“Катерина”, “Наймичка”, “Неофіти”, “Марія”), то зовсім стисло, конспективно – в мініатюрах на кілька рядків (“Ой, люлі, люлі, моя дитино...”, “По вулиці вітер віє”, “Полюбилася я...” тощо).

Омріяне щастя

Т. Шевченко — гнівний борець проти **соціальної несправедливості**, а жіночі понівечені долі — яскраві аргументи. Поет стверджує, що лише **воля** може подарувати жінці **щастя**.

Як приклад — **образ Оксани** із поеми «Гайдамаки». Вона пройшла через тяжкі випробування, але все ж таки отримала омріяне щастя.

Головним “полем бою” жінки за свою людську гідність і суверенність для Шевченка, як і для багатьох його сучасників, були інтимні стосунки. Навколо права на вільне щасливе кохання і розгортаються колізії переважної більшості балад, поем, ліричних творів на сторінках “Біблії кохання”

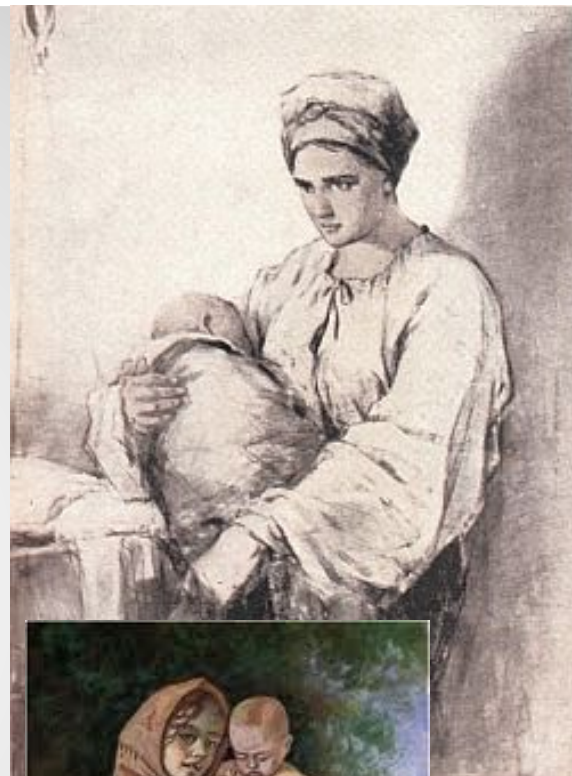
“Кохайтесь, любіться, як серденько знає!”

Не піддаючи жодному сумніву цього права, автор радить дівчатам: “Кохайтесь, любіться, як серденько знає!”, хоча і сам поки що не може вказати позитивного виходу з любовної колізії. Кохання у кращому випадку приводить героїнь до **трагічних** фольклорних **символів** (“Лілея”, “Тополя”), а частіше закінчується реальною **трагедією їх життя й загибеллю** (“Причинна”, “Катерина”).

Материнство

"Такого полум'яного культу материнства, - писав М.Г. Рильський, - такого апофеозу жіночого кохання і жіночої муки не знайти, мабуть, ні в одного з поетів світу. Нещасний в особистому житті, Шевченко найвищу і найчистішу красу світу бачив у жінці, в матері".

Зазначимо, що **материнство** виступає у творах Шевченка як закономірний і навіть **бажаний елемент** повноцінного **особистого життя жінки**. Навіть на фоні нелюдських страждань матерів-покриток ще сумнішою вважає поет **долю самотньої жінки**, позбавленої світла материнства
(“Полюбилася я ...”)

ПОЗАШЛЮБНЕ

МАТЕРИНСТВО

Наступний крок у вирішенні проблеми безбатченків робиться в поемі “Наймичка”. На відміну від самогубства Катерини, Ганна знайшла сили забезпечити щасливе життя своєму синові і його сім’ї. Останній епізод поеми – сцена кончини Ганни – своєю емоційністю нагадує передсмертні хвилини святих. Цим автор підкреслив колосальну моральну велич

шоденного материнського подвигу

Ще одна із сторінок
Шевченківських віршів - це
удовине горе, коли єдиного
сина забирають у солдати.
(«Сова»)

Жіночі нещастя

А життя не скупилося, подаючи поетові все **нові** варіанти **жіночих трагедій**, в центрі яких стояли його **рідні й близькі**, односельці, приятельки.

Отже, жінка-страдниця для нього – “**Се не ма**ра.

Моя се мати і сестра

Шевченкові героїні вміють не тільки терпіти страждання, а й **МСТИТИСЯ** своїм **ПОНЕВОЛЮВАЧАМ** - І спалахують вогнем панські садиби (“Княжна”), вмиваються власною кров’ю кривдники (“Марина”, “У Вільні, городі

Помста

Шевченкові поеми **кличуть до помсти** тим, хто **топтав** жіночу **честь, гідність і щастя**.

Оксана, божеволіючи, **підпалює** палати свого кривдника; Марина **вбиває** ножем пана, який знівечив її молодість; відьма **горить** гнівом, ненавистю до розпусника-пана.

Тарас Григорович бачив у жінці,
передусім, **духовну красу, обожнював**
материнство, уславлював вірність і
щирість,

а **моральності й**

Висновок

Таким чином, простеживши еволюцію жіночої теми в творчості Т.Г.Шевченка, можна зазначити, що, **по-перше**, сам факт постановки жіночого питання і пристрасна увага поета до цієї теми **відповідали** вимогам часу , **щодо** необхідності докорінної зміни статусу жінки в суспільстві.

Шевченко зробив ставлення до *жінки* мірилом справедливості, морального здоров'я, соціальної розвиненості людської спільноти, поставив її у центр обертання всього сусп

Неоціненний внесок Кобзаря в розробку жіночої теми у світовій літературі наблизив нас до ствердження майбутнього паритету в стосунках двох статей в л

